

'Cần nâng nợ thuế cấm xuất cảnh người bỏ địa chỉ kinh doanh lên 5 triệu đồng'

Chuyên gia đề xuất nâng ngưỡng nợ thuế bị tạm hoãn xuất cảnh với cá nhân bỏ địa chỉ kinh doanh lên 5 triệu đồng, thay vì 1 triệu như dự kiến của Bộ Tài chính.

Theo dự thảo của Bộ Tài chính, cá nhân, chủ hộ kinh doanh và đại diện doanh nghiệp bỏ địa chỉ đăng ký có thể bị hoãn xuất cảnh nếu nợ thuế từ [1 triệu đồng](#) quá 30 ngày.

Luật sư Lê Thúy Phượng (Công ty Luật LH Legal, nguyên Chánh tòa Hành chính TAND tỉnh Khánh Hòa), đề nghị cân nhắc nâng ngưỡng lên tối thiểu 5 triệu đồng, hoặc chỉ áp dụng với người cố tình trốn thuế. Bởi theo bà, mức nợ thuế 1 triệu đồng là khoản tiền nhỏ, nếu dẫn đến hạn chế quyền xuất cảnh (quyền được quy định trong Hiến pháp) sẽ không tương xứng giữa vi phạm và chế tài.

Cùng quan điểm, ông Nguyễn Quang Huy, CEO Khoa Tài chính ngân hàng (Đại học Nguyễn Trãi) cho rằng cơ quan soạn thảo cần điều chỉnh ngưỡng nợ lên cao hơn, kết hợp đánh giá mức độ hợp tác và khả năng liên hệ của người nộp thuế.

"Cách tiếp cận này không làm giảm tính nghiêm minh, ngược lại giúp chính sách hướng đúng đối tượng, thuyết phục hơn", ông nói.

Thực tế, đây là lần đầu cơ quan quản lý tính đến việc cấm xuất cảnh người nộp thuế bỏ địa chỉ đăng ký. Hiện tại, cá nhân, chủ hộ kinh doanh chỉ bị tạm hoãn xuất cảnh khi nợ thuế từ 50 triệu đồng trở lên, quá hạn trên 120 ngày. Người đại diện doanh nghiệp sẽ bị cấm xuất cảnh khi nợ từ 500 triệu đồng trở lên và quá hạn trên 120 ngày.

Theo Bộ Tài chính, hiện có khoảng 963.500 người đã bỏ địa chỉ kinh doanh còn nợ thuế, trong đó hơn một nửa nợ dưới 1 triệu đồng. Tổng số thuế nợ lên tới hơn 32.130 tỷ đồng.

Ngoài nâng ngưỡng nợ thuế, luật sư Phượng đề nghị cơ quan quản lý phân loại hành vi trốn thuế và chậm nộp. Nhà điều hành cũng cần xây dựng cơ chế xử lý ngay tại cửa khẩu theo hướng cho phép nộp thuế tại chỗ và gỡ bỏ lệnh tạm hoãn xuất cảnh tức thời (không phải chờ 24 giờ).

Ông Nguyễn Quang Huy gợi ý cách tiếp cận theo hướng cảnh báo sớm - đồng hành - phân loại rủi ro. Cụ thể, khi người nộp thuế bắt đầu phát sinh chậm trễ, hệ thống tự động nhắc nhở qua các kênh điện tử, giúp người nộp thuế nhận biết sớm và dễ khắc phục.

Ông Huy nói thêm, khi người nợ thuế chậm nộp, cơ quan thuế cần gửi thông báo chính thức. Trường hợp không được phản hồi, việc xác minh thực tế là cần thiết để phân loại rủi ro.

"Chỉ khi hội tụ đủ dấu hiệu né tránh, biện pháp tạm hoãn xuất cảnh mới nên được xem xét", ông nói.

Người dân làm thủ tục xuất cảnh tại cửa khẩu Hữu Nghị, Lạng Sơn, năm 2023. Ảnh: *Giang Huy*

Luật sư Lê Thúy Phượng cho rằng việc siết quản lý thuế với nhóm bỏ địa điểm kinh doanh là giải pháp mạnh để xử lý tình trạng cá nhân, hộ đăng ký địa chỉ không có thật, chống thất thu ngân sách. Theo bà, người nộp thuế vẫn có 30 ngày khắc phục sau khi nhận thông báo trước khi bị hoãn xuất cảnh.

"Đây là nhóm có dấu hiệu bỏ địa chỉ, rất khó cưỡng chế bằng các biện pháp thông thường. Trong khi đó, số trường hợp nợ dưới 1 triệu đồng lại rất lớn, nếu không xử lý dễ tạo tâm lý nợ ít cũng không sao", bà nói.

Dẫn số liệu 65.000 người từng bị hoãn xuất cảnh từ Bộ Tài chính, bà đánh giá công cụ cưỡng chế này mang lại hiệu quả thực tế, giúp tăng tính răn đe. Tuy vậy, chuyên gia lưu ý nguy cơ phát sinh vướng mắc trong quá trình thực thi.

Thực tế, có trường hợp hệ thống thuế điện tử ghi nhận chậm nộp do lỗi kỹ thuật hoặc người dân bỏ quên các khoản nợ nhỏ, dẫn tới việc họ bị đưa vào diện cấm xuất cảnh.

Ngoài ra, đặc thù của hộ kinh doanh là thường xuyên thay đổi địa điểm, thuê mặt bằng ngắn hạn hoặc chậm cập nhật thông tin đăng ký. Trong một số trường hợp, cơ quan quản lý có thể xác định là "không còn hoạt động tại địa chỉ đăng ký", dẫn tới nguy cơ cấm xuất cảnh nhầm người.